

Rolf & Molly Börjind

De duisternis
tussen ons

A.W. Bruna Uitgevers

1

De man die me vraagt om mijn verhaal te vertellen heeft een flessenschip op een plank achter zich staan. Ik heb moeite om niet naar de fles met het ingesloten schip te kijken. De kamer waarin we zitten heeft geen ramen. Al het licht is afkomstig van een grote metalen vloerlamp. Ik ben degene die zich in het licht bevindt, de man tegenover me zit in het donker. Hij merkt dat het schip me fascineert en dat lijkt hem te irriteren.

‘Kun je je een beetje concentreren?’ vraagt hij. ‘Je zei dat het op een autoveerboot begon.’

Hij sluit enigszins en opent zijn mond nauwelijks als hij praat. Toen hij de kamer binnenkwam knikte hij alleen kort naar me, waarna hij ging zitten. Nu wil hij weten hoe het begon. Alsof er een begin is, denk ik terwijl ik niet meer naar het schip kijk. Dat is er niet. Het begin is gesloten, zoals alle vicieuze cirkels. Maar hij is hier ter wille van mij en ik zie aan zijn ogen dat hij het echt wil weten, dus waarom niet? Ik heb niets te verbergen voor hem. Hij is gewoon een man met een flessenschip. ‘Je mag me onderbreken als je het niet begrijpt,’ zeg ik.

‘Wat valt er niet te begrijpen?’

‘Het eind.’

Het is net na twaalf uur. De noordenwind die over het water jaagt zorgt ervoor dat de autoveerboot schommelt. De golven slaan over het glanzende dek. We zijn halverwege

het eiland Mytten. De zon schijnt als een sterke, kogelronde lamp op de zee en de fonkelende stralen die van het water afketsen verblinden me. Ik sta alleen bij de rood-witte hekken en heb spijt dat ik mijn zonnebril niet heb meegenomen. Ik krijg kippenvel op mijn armen door de snijdende wind en trek mijn rode, grofgebreide trui dicht om me heen. Bij mijn voeten staat een zwarte rugzak waarin een warm jack zit. Dat zou ik kunnen pakken om over mijn schouders te hangen, maar het is niet ver meer. Ik houd een hand boven mijn half dichtgeknepen ogen en kijk uit over het water. Langzaam worden de contouren van het eiland zichtbaar. Zo meteen kan ik het huis zien, een grote koopmansvilla van witgeschilderd hout met okergele accenten en een rood pannendak. Een stukje onder de villa ontmoeten de grote zee en het strand elkaar. Ons strand. Het ziet er veel kleiner uit dan in mijn herinnering. Misschien is dat omdat het vloed is, of het komt door mijn gebrekkige geheugen. Ik til de rugzak op. De veerboot moet nog een stukje naar de kade varen. Ik kan me nog steeds bedenken, ik hoef niet aan land te gaan. Niemand weet dat ik hiernaartoe kom. Ik doe mijn ogen dicht, snuif de koude lucht op en houd mijn adem in. Het wordt een paar seconden volkomen stil. De golven stoppen met klotsen en het huilen van de wind sterft weg. Ik adem uit en hoor de geluiden weer. Als ik mijn ogen opendoe zie ik hem vanuit mijn ooghoeken. Hij staat aan de andere kant van het dek in een versleten bruin suède jack. Zijn haar is gemillimeterd, hij draagt een donkere zonnebril en houdt het stuur van zijn marineblauwe fiets krampachtig vast. Hoewel ik zijn ogen niet kan zien, weet ik dat hij me observeert. Als ik me omdraai kijkt hij naar beneden.

Het is alsof ik hem betrapt heb.

Ik kijk weer naar de witte villa, maar de veerboot is te

dicht bij het land en het huis is niet langer zichtbaar vanaf de plek waar ik sta. Het is er echter, niet ver van de kade waar de veerboot zo meteen aanlegt. Het is het zomerhuis van mijn familie, waar we altijd naartoe gingen toen ik klein was. We renden rond, speelden op het grote grondstuk en vliegerden op het strand. Als het te warm werd gingen we de zee in en ik leerde er zwemmen. Maar het was ook een plek die me angst aanjoeg. Soms dacht ik dat het grote huis ons zou verslinden. Het hele gezin. Wat het op de een of andere manier waarschijnlijk ook heeft gedaan.

En nu ga ik er weer naartoe.

Op de bovenverdieping van de woning was mijn kamer en recht daarboven een grote, kale zolder. Mijn vader maakte me altijd bang met spookverhalen over die zolder. Op een keer beweerde hij dat er een vrouw woonde. Een gestalte die altijd witte kleding droeg. Daarna durfde ik niet meer alleen op de zolder te komen.

Een specifiek geluid duikt in mijn hoofd op. De herinnering aan een schrapend of liever gezegd een knarsend geluid, van het plafond boven mijn bed. Ik dacht dat het de witte vrouw was die op zolder rondliep.

Maar toen was ik een kind. Een huis kan een volwassene niet bang maken. Of misschien kan het dat wel, maar er zijn geen witte vrouwen.

Niet op de zolder in elk geval.

Ik laat een zilverkleurige Volvo en een paar andere auto's waarvan ik het merk niet ken passeren en ga vervolgens aan land. Ik heb een beetje viezigheid van het hek op mijn lichte spijkerbroek gekregen. Dat is niet goed, want daar word ik straks op gewezen. Ik heb het altijd heerlijk gevonden om op blote voeten te lopen en buk me om mijn schoenen en sokken uit te trekken. Hoewel het oktober is, is het

nog steeds vrij warm, maar toch huiver ik als mijn blote voeten het harde beton van de kade raken. Ik kom overeind en blijf een paar seconden roerloos staan om moed te verzamelen en mijn ademhaling tot rust te brengen.

De weg vanaf de veerboot, waarlangs lage, oeroude eikenbomen staan, begint met een lange, steile helling. Na een paar meter besef ik dat ik de man met de fiets niet aan land heb zien gaan. Ik draai me om en zie de veerboot wegvaren, het dek is leeg.

Het eiland Mytten ligt in het midden van de Stockholmse scherenkust. Er loopt een geasfalteerde weg van de aanlegplaats van de veerboot door een groot bos naar de andere kant van het eiland. De weg eindigt bij Marsviken, waar de woningen van de vaste bewoners staan. Vroeger hielden ze zich bezig met vissen en het kweken van aardbeien. Ik weet niet wat de bewoners tegenwoordig doen, als ze er tenminste nog zijn.

In het bos is een groot moeras en midden op het eiland staat een berg. Die noemden we de uitzichtsberg toen we klein waren. Verder zijn er een paar kleine grindwegen en -paden, en daarnaast rotsen en droge, schrale akkers. Daar kronkelen veel dikke slangen met een zigzagpatroon op hun huid, in elk geval was dat vroeger zo.

Ik sla af van het asfalt naar een aanzienlijk smallere weg met aan beide kanten een heleboel modderige bruine bladeren. De harde aarde is losgewoeld door de regen en de modder wordt tussen mijn tenen omhooggeperst. Bij elke stap hoor ik een kletsend geluid. Een grijze regenworm is uit de grond gekropen en kronkelt als een dunne darm door de modder. Ik verzamelde regenwormen en stopte ze in grote glazen potten met aarde. Mijn broer wilde de regenwormen gebruiken om te vissen, maar dat mocht niet.

De wandeling naar het huis lijkt langer dan ik me herin-

ner. Misschien loop ik langzamer, niet meer in het haastige, enthousiaste tempo uit mijn jeugd. Toen was ik meestal vrolijk als we hiernaartoe gingen. Deze keer is het anders.

Even later nader ik het bos. Hoewel de zon schijnt is het donker tussen de bomen, die dicht bij elkaar staan en zich tot ver boven de grond uitstrekken; er dringt niet veel licht tot het mos en de stenen door. Het ziet er niet bijzonder uitnodigend uit.

Ik blijf in de modder staan als ik een beweging zie. Een jonge vos sluipt tussen twee bomen door. Vroeger waren er veel vossen op het eiland, tot ze schurft kregen en hun vacht verdween. De jachtopziener kwam naar het eiland en schoot ze dood. Deze vos heeft een volle, mooie rode vacht. Het puntje van zijn staart is wit. Hij staat volkomen stil en observeert me. Vreemd. Vossen verdwijnen als ze mensen zien. We kijken een paar seconden naar elkaar voordat ik verder loop, maar na een paar meter draai ik me om. De vos staat er nog steeds en volgt me met zijn ogen.

Achter de volgende bocht zie ik de haag. Die is lang en sprietig en loopt langs de volledige perceelgrens. Ik blijf staan, kijk naar het huis en frons mijn wenkbrauwen. De oude villa ziet er heel vervallen uit. In mijn herinnering is hij veel lichter, fleuriger. De raamkozijnen zijn minder geel dan ze vanaf de veerboot leken. De verf is verbleekt. De witgeschilderde gevel bladdert af en het hout eronder is donker geworden. Een afvoerpijp hangt los en delen van het mooie houtsnijwerk rond de veranda zijn kapot. Maar dat is waarschijnlijk wat er gebeurt als een woning niet wordt onderhouden.

We waren hier elk jaar de hele zomer, tot ik zeven was. Vlak voor de herfst waarin ik naar de tweede klas zou gaan, vertelde mijn moeder dat ze het huis hadden verhuurd. We zouden er niet meer naartoe gaan. Het was blijkaar te veel

werk om het te onderhouden. Dat was in elk geval wat ze zeiden. In plaats daarvan brachten we de zomers thuis in Täby door. We voetbalden op straat en gingen naar de speeltuin om te schommelen. Mijn moeder vond het positief dat we contact met de andere kinderen in de buurt kregen. Sindsdien heb ik nooit meer een voet op het eiland gezet.

Dat is nu achttien jaar geleden.

Vier jaar geleden begonnen ze hier weer naartoe te gaan.

Het perceel is groot en deels overwoekerd. Er staan den- en sparren, een paar loofbomen en veel jonge bomen en struiken. Op sommige plekken liggen dappere pogingen van bij elkaar geharkte stapels bladeren. Tussen twee van die hopen zie ik de waterput. Mijn vader zei altijd dat ik niet op het putdeksel mocht staan. Dat was vermolmd en ik kon in de put vallen, recht in de duisternis. Naast de veranda verheft zich een brede, statige spar. Onder die grote boom had ik mijn dierenbegraafplaats. Het begon met een bosmuis die we bij de waterput hadden gevonden, waarna er steeds meer dieren bij kwamen.

Op dat moment zie ik hem, in de zon bij de gereedschaps-schuur. Hij is warm aangekleed in een dik donkerblauw jack en hoge zwarte rubberlaarzen. In zijn hand heeft hij een lange bijl. Hij heft hem boven zijn hoofd en hakt ermee in een houtblok.

Papa.

Hij is oud geworden. Zijn bruine krullende haar is dunner. Het slanke lichaam is enigszins krom. Ik vraag me af of hij me heeft gemist en loop naar het vermolmde hek, dat een beetje scheef hangt. Als ik het openduw piept het. Ik word bang dat het zal vallen. Vroeger hield ik mezelf in evenwicht op dit hek. Papa tilde me op zodat ik de zee kon zien.

‘Emmie?’ Hij heeft me gezien. Zijn gezicht licht op terwijl hij een snelle blik op het huis werpt. Ik vermoed waarom dat is. Hij gebaart naar me dat ik de tuin in moet komen.

Nu is er geen weg terug. Voor geen van beiden.

‘Hallo,’ zeg ik en ik glimlach snel voordat ik het hek passeer.

Mijn vader loopt met uitgestrekte armen enigszins slingerend naar me toe. Als hij dichterbij is laat hij zijn armen zakken en streelt voorzichtig mijn wang. Zijn hand is ruw. Twee felblauwe ogen kijken in de mijne. De borstelige wenkbrauwen staan alle kanten op. Ooit stelde mijn moeder voor dat hij ze zou trimmen. ‘Dat zou mijn persoonlijkheid aantasten,’ had hij geantwoord. De wenkbrauwen bleven.

‘Wat een verrassing,’ zegt mijn vader. ‘Welkom.’

‘Dank je wel,’ antwoord ik en ik kijk naar het huis.

Een gordijn fladdert achter een van de ramen op de bovenverdieping. Ik verstijf en houd mijn adem in. De contouren van een vrouw zijn zichtbaar, half verborgen achter de gordijnen. Ze heeft lang donker haar en een scherp profiel. Als het gordijn opnieuw beweegt zie ik dat ze in het wit is gekleed. Ze staat stil en kijkt naar me. Het is de vrouw op zolder niet. Het is Veronica, mijn moeder. Voordat ik mijn adem kan laten ontsnappen verdwijnt ze.

Maar ze heeft me gezien.

Er klinken snelle voetstappen en plotseling word ik omhelsd. De lucht van tienerzweet dringt in mijn neusgaten. Wat is mijn broertje lang geworden.

Hij laat me los. ‘Hallo, Emmie,’ zegt hij.

‘Hallo, Oliver.’

Hij ziet er slungelig uit. Het donkerblonde haar zit in een middenscheiding en een lange pony verbergt een groot deel van zijn voorhoofd. Boven zijn mond zit een beetje dons. Hoewel ik merk dat hij het probeert te ver-

bergen zie ik een beugel onder zijn bovenlip.

‘Shit, wat ben je lang geworden,’ zeg ik om de aandacht van de beugel weg te leiden.

Hij rekt zich uit. Het haar glijdt een stukje van zijn voorhoofd, waardoor er een paar puistjes zichtbaar worden.

‘Jij lijkt ook een paar centimeter gegroeid te zijn,’ zegt mijn vader en hij legt een hand op mijn schouder.

Ik snuif. Gelukkig komt het naar buiten als een verstikte lach.

‘Oliver.’ De scherpe stem is afkomstig uit de woning. Veronica loopt de tuin in. Ze heeft een paar lichtgele ballerina’s aan haar voeten en draagt een dunne witte jurk. Dat is heel typerend voor haar. Ze kleedt zich niet voor de jaargetijden, het klimaat of de omstandigheden, maar voor de spiegel. Ze laat zich niet beïnvloeden doordat het herfst is en ze op het platteland is. De buitenkant is belangrijk en ze zou krankzinnig worden als ze ook maar een klein vlekje op haar jurk kreeg.

Bloed bijvoorbeeld.

Op dit moment word ik voor het eerst onderbroken door de man die tegenover me zit. Hij steekt zijn wijsvinger op en stelt vervolgens een eigenaardige vraag. ‘Waarom bloed?’

‘Ik weet het niet,’ antwoord ik. ‘Is dat belangrijk?’

‘Dat weet jij alleen,’ zegt hij.

Ik begrijp niet wat hij daarmee bedoelt. Blijkbaar is het belangrijk voor hem, want hij pakt een groen notitieboekje en een pen, hoewel hij niets opschrijft.

‘Zal ik doorgaan?’ vraag ik.

Hij knikt.

Veronica is op de veranda blijven staan. Ze kijkt enigszins verbaasd naar me, alsof ze me niet van achter het raam

heeft gezien. Er ligt een koude, starre uitdrukking op haar gezicht. Dan vermant ze zich en langzaam verschijnt er een glimlach rond haar volle, mooi gestifte lippen. Die is niet veel warmer. Ze bekijkt me van top tot teen en doet een paar stappen naar me toe. ‘Maar liefje, waarom draag je geen schoenen?’

We hebben elkaar een paar jaar niet gezien en dit is haar begroeting, maar ze zegt in elk geval niets over de vlekken op mijn spijkerbroek.

‘Je weet dat ik het prettig vind om op blote voeten te lopen. Hallo, Veronica.’ Ik buig me naar voren, omhels haar houterig en beantwoord haar volgende vraag voordat ze die heeft gesteld. ‘Ik ben hier om Oliver’s verjaardag te vieren. Ik wilde hem verrassen.’

Oliver omhelst me opnieuw. Veronica kijkt naar hem. ‘Je bent van harte welkom,’ zegt ze zonder in mijn richting te kijken. ‘Kom, Oliver.’

Ze gaat weer naar binnen. Oliver loopt achter haar aan. Hij gebaart dat ik mee moet gaan. Ik aarzel even. De eiken deuren staan wijd open, waardoor de donkere hal zichtbaar is. Ineens voel ik een zware hand op mijn schouder. ‘Kom,’ zegt mijn vader en hij duwt me naar voren.

Een paar lichtstralen schijnen tussen de kieren van de gordijnen naar binnen, waardoor de hal schemerig verlicht is. Het plafond is enorm hoog. De muren zijn bekleed met donkere houten panelen. Overal hangen hertenschedels en elandgeweien. Jachttrofeeën. Veronica’s opa was houtvester. Hij was degene die het huis liet bouwen. Daarna bracht hij zijn vrouw en kinderen hier ’s zomers naartoe zodat hij rustig zijn gang kon gaan in de stad. Veronica erfde de villa toen ik net geboren was en liet niet veel veranderen aan de woning. Het moest eruitzien zoals het al-

tijd had gedaan. We moesten in haar jeugdherinneringen verblijven.

Ik ben de lange, houten trap die naar de bovenverdieping loopt vaak op en af gerend. Nu is de zijkant van een van de middelste traptreden verdwenen. Er zitten veel kleine gaatjes in het hout. Blijkbaar zit er houtworm in.

De hal is anders dan ik me herinner, alsof er iets ontbreekt. Bovendien hangt er een mufte lucht. Naast de trap is een blauwgeschilderde houten deur. Die leidt naar een grote kelder die zich onder de hele woning bevindt. Ik ben er nooit geweest. Dat mochten we niet.

Plotseling klinkt er een knal achter me. Ik schrik en draai me om.

‘De voordeur is dichtgewaaid,’ zegt mijn vader. Hij staat met verstrengelde handen bij de deur. ‘Schrok je?’

We zijn alleen in de hal. Ik kijk om me heen en zie een heleboel ingelijste foto’s aan een van de muren hangen. Grote, mooie natuurfoto’s.

‘Heeft Veronica die gemaakt?’ vraag ik.

‘Ja,’ antwoordt mijn vader.

‘Ze is goed.’

Ik loop naar een van de foto’s, die aanzienlijk groter is dan de andere. Zwarte, op gieren lijkende vogels zitten op de takken van dode, witte bomen. Ze kijken allemaal naar een spierwitte rotskloof die een bijna ronde vorm heeft. ‘Waar is deze genomen?’ vraag ik.

‘Dat is een aalscholverkolonie op het naburige eiland, dat je vanaf het strand kunt zien. Het eiland is helaas volledig dood. Toen je klein was, was het een prachtig rotseiland. We roeiden er vaak naartoe om bloemen te plukken, lange ereprijs en grote kattenstaart, weet je dat nog?’

Ik schud mijn hoofd.

‘Nu groeit er niets meer. De aalscholvers hebben alles

verwoest... Het is een heel vreemde plek, je moet ernaartoe roeien om een kijkje te nemen,' zegt mijn vader.

'Waarom zou ze dat doen? Er is daar niets te zien.' Veronica is in de deuropening naar de keuken verschenen. Mijn vader kijkt kort naar haar en loopt langs haar. Veronica heeft dat effect op veel mensen. Ze heeft maar een paar woorden nodig om de volledige controle te hebben. Ik voel een steek van medelijden. Hoe kan hij dit verdragen?

Onder de trap is een smalle gele deur die naar een kast leidt. Ik loop ernaartoe en open hem, de kleine ruimte is donker. Zo voelde het niet toen we ons hier verstopten. Het was onze eigen geheime grot. Ik doe de deur weer dicht en ga rechtop staan. Ik weet dat Veronica naar me kijkt; ik kan haar ogen in mijn nek voelen branden. Links van me staat een bureau van massief, donker hout. Ik strijk er voorzichtig met mijn hand overheen. Een dunne laag stof blijft op mijn vingers achter. Stof op een bureau in de woning van Veronica? Onmogelijk. Ik veeg mijn hand af aan mijn spijkerbroek. Er staat één foto op het bureau, een grote ingelijste foto van mijn vader, Veronica en Oliver. Ze zitten op een schommelbank en zien er vrolijk uit. Ze glimlachen in elk geval. Een gezin, maar dan zonder mij.

'Ik breng je rugzak naar boven,' zegt mijn vader.

'Waar zet je hem neer?'

'In je oude kamer. Die durfden we niet aan te raken.' Hij knipoogt naar me en geeft me een boterham met kaas. 'Als-jeblijft.'

'Dank je.'

Hij pakt de rugzak op en begint de lange, krakende trap op te lopen. Als hij verdwenen is wordt het stil.

'Had je niet kunnen waarschuwen dat je kwam?' Veronica's stem klinkt vlak bij mijn oor.

Ik verman me. ‘Dan was het geen verrassing geweest,’ zeg ik.

We kijken elkaar een paar seconden aan. Je bent ouder geworden, mama, denk ik. Ze streelt zachtjes over mijn arm, ik trek hem weg. Haar aanraking herinnert me aan dingen waaraan ik niet herinnerd wil worden.

De woonkamer is groot. In de open haard liggen een paar verbrande houtblokken. Ik ruik de scherpe geur van verkoold hout. Het bankstel van versleten bruin leer neemt de halve kamer in beslag. Op de muren zit donkergroen behang en aan een ervan hangt een indrukwekkend olieverfschilderij in een gouden lijst. Het is een portret van opa en oma. Ze glimlachen beiden niet. Tegen de muur tegenover de open haard staan twee hoge boekenkasten met glazen deuren. Aan het plafond hangt een overdadige art-nouveaulamp. Het is een mooie, bijzonder stijlvolle kamer.

‘Je bent afgevallen.’ Veronica is achter me aan gekomen.

‘Dat komt door de medicijnen,’ zeg ik zonder me om te draaien. Ik tik met mijn vinger tegen een van de glazen deuren van de boekenkasten. ‘Maak je je zorgen?’ vraag ik.

‘Waarover?’

‘Dat ik iets verstoort?’

Ik hoor haar zachtjes zuchten. ‘Hoe voelt het om hier te zijn?’ vraagt ze vervolgens.

‘Vreemd.’

‘Dat begrijp ik.’

Ik draai me om. Ze probeert blijkbaar te glimlachen. Ze trekt in elk geval haar mondhoeken in een starre grimas omhoog, waarna ze wegloopt.

De boekenkasten komen tot hoog boven mijn hoofd. Ze staan vol boeken en decoraties. Ik krijg het vage gevoel dat er vroeger veel ingelijste foto’s in stonden. Nu zijn het voor-

namelijk souvenirs waarvan ik aanneem dat mijn vader ze van zijn verschillende reizen heeft meegenomen. Hij is jarenlang oorlogscorrespondent geweest en nam van alles mee, bijvoorbeeld een lange, glanzende machete met een grote haarlok op de schacht. Hij beweerde dat hij die in Kenia van een Masaikrijger had gekregen, maar je weet het nooit met mijn vader. Hij vertelt niet altijd de waarheid. Naast een van de boekenkasten staat een piëdestal van ivoorkleurig marmer en daarop staat een opgezette zeearend. De enorme vleugels zijn gespreid alsof er op hem geschoten is terwijl hij vloog. De borstveren zijn wegge-teerd en het witte bot eronder is zichtbaar. De snavel is stof-fig. Een van de gele ogen van de zeearend ontbreekt.

Ik weet wanneer dat is gebeurd.

Ik ben volkomen onvoorbereid op het geluid. Het klinkt vlak achter mijn rug en ik laat mijn boterham met kaas bij-na vallen, maar ik weet meteen wat het is. Mijn vader laat zijn vingers knakken, wat een kort, hard gekraak veroor-zaakt. Het is een tic die ik haat en die me mijn hele jeugd heeft achtervolgd. Hij doet het onbewust, het gebeurt ge-woon, maar het is altijd weer net zo weerzinwekkend. Ik draai me naar hem om. ‘Doe je dat nog steeds?’ vraag ik.

‘Wat doe ik?’

‘Met je vingers knakken.’

‘Sorry, dat was niet de bedoeling.’ Hij kijkt betrappt en ver-bergt zijn handen achter zijn rug. ‘Ik heb je rugzak in je kamer neergezet,’ zegt hij uiteindelijk.

‘Dank je.’

Hij loopt naar me toe en omhelst me. ‘Ik ben heel blij dat je er bent,’ fluistert hij. ‘We hebben je nodig.’

‘Waarvoor?’

Hij glimlacht een beetje onzeker. Ik glimlach terug, voor-namelijk zodat hij zich niet ongemakkelijk voelt.

‘Casper!’ roept Veronica vanuit de keuken. De glimlach van mijn vader verdwijnt.

De keuken is de fijnste plek in huis. Hij is groot en heeft blauwgeschilderde houten kasten. Op de mooie, scheve plankenvloer ligt een geweven vloerkleed. In één hoek staat een oud gietijzeren fornuis. Ik heb warme herinneringen aan de keuken. Gelach en lawaai en een vader die met eieren toverde. Nu is Veronica druk bezig met het loshalen van een dode muis uit een val. De ogen van de muis zijn opengesperd en hij hangt slap aan zijn nek.

‘Het wemelt ervan onder het aanrecht,’ zegt ze terwijl ze de haak van de val losmaakt.

Ze gooit de muis in een vuilniszak die aan de binnenkant van een van de kastdeurtjes hangt. Mijn vader krijgt een uitdrukking van walging op zijn gezicht terwijl Veronica haar handen zorgvuldig wast boven de gootsteen. Ik loop naar de vuilniszak en kijk erin. Er ligt een hele stapel dode muizen in. De bovenste, die Veronica net heeft losgemaakt, spartelt.

Stuiptrekkingen.

‘Sommige gaan niet eens dood als de val dichtslaat,’ zegt Veronica. ‘Ze slepen hem mee tot onder de keukenvloer. Je kunt horen hoe ze hem urenlang meeslepen voordat ze doodgaan. Casper, kun jij me het gehakt aangeven?’

Mijn vader pakt het gehakt. Veronica neemt een keukennes dat aan een magneetlijst aan de muur hangt, heft het overdreven hoog en hakt ermee in de plastic verpakking. ‘Blijf je voor het avondeten?’ vraagt ze zonder op te kijken.

Ik besef dat ze het aan mij vraagt, maar geef geen antwoord.

‘Of neem je de avondboot terug?’

Ik houd mijn hoofd schuin. ‘Wil je dat?’

Veronica houdt het mes stil en draait zich om. Ze strijkt

voorzichtig een haarlok van haar voorhoofd. 'Je mag natuurlijk blijven slapen als je dat wilt.'

'Dat is lief van je,' zeg ik.

'Gelukkig hebben we voldoende gehakt,' constateert ze en ze heft het mes weer.

De traptreden kraken luid. Ik herinner me dat we op bepaalde gedeelten liepen om het vervelende geluid niet te horen. Ik ben blijkbaar vergeten welke dat waren. Als ik bij de middelste trede ben, die met de houtwormgaatjes, neem ik een grote stap om hem over te slaan.

Op de bovenverdieping is een lange gang met een loper op de vloer. Alle deuren zijn dicht, behalve de deur helemaal achteraan, die op een kier staat. Dat is mijn oude kamer. Aan een van de andere deuren is een stevig hangslot bevestigd. Dat is de deur naar de zolder. Waarom zit daar een slot op? Ik voel aan het grijze metaal. De herinneringen aan de witte dame die over de zolder slofte komen terug.

Maar dat was toen.

Alles in de kamer ziet er precies zo uit als ik me herinner. Het is alsof er geen achttien jaar voorbij zijn gegaan sinds ik hier voor het laatst was. Het pistachekleurige behang is weliswaar verbleekt door de zon, maar verder lijkt er niets veranderd te zijn. Ik leg de onaangeroerde boterham met kaas op het groene bureau. De vensterbanken staan vol met spulletjes en speelgoed dat ik als kind verzamelde. Een teddybeer en een trol met blauw, rechtopstaand haar staan naast een stapel witte, gladde stenen. Een tekening die ik zelf heb gemaakt staat aan één kant van de vensterbank. Het moet een baars voorstellen. Of eigenlijk een dode baars, om precies te zijn, die was aangespoeld op het strand. Voordat ik hem op de dierenbegraafplaats begroef, tekende ik hem. In het midden

van de vensterbank staan drie kleine ronde houten doosjes. Daarnaast staat een zilveren voorwerp. Een speeldoosje. Ik pak het op. Op de achterkant staat: WIEGELIED VAN BRAHMS: GOEDENAVOND, GOEDENACHT. Ik trek aan het koord van het speeldoosje. Het werkt nog steeds. De broze tonen klinken terwijl het koord steeds verder in het doosje verdwijnt. Ik zet het voorzichtig neer en pak een van de doosjes op. Het is het kleinste van de drie en neemt niet veel plaats in mijn handpalm in. De bovenkant is groen en de zijkanten zijn versleten. Ik probeer het te openen, maar het deksel geeft niet mee. Ik probeer het opnieuw. Vergeefs. Als ik het schud rammelt er iets. Ik zet het op de vensterbank terug en pak het middelste doosje. Op het deksel zit een plakplaatje van een engel. Dit deksel gaat gemakkelijk open. Bovenin zit een roze, pluizige wattenbol. Ik laat hem voorzichtig tussen mijn vingers door glijden. Hij is zacht en doet aan de vacht van een dier denken. Ik wil er net mee langs mijn wang strijken als ik iets op de bodem van het doosje zie. Ik haal het ronde voorwerp eruit en houd het tegen het licht. Ik herinner me hoe mooi ik het vond. Het glansde en zag er bijna uit als een stukje barnsteen. Het is het gele oog van een zeearend.

Ik ga op mijn knieën zitten en leg het oog op de vloer voor me. Het begint langzaam over de planken te rollen. De vloer van mijn kamer is nog steeds aflopend. Het oog rolt steeds sneller, tot het tegen de plint aan de andere kant botst. Daar barst het in twee perfecte helften uit elkaar.

Op dat moment stopt de muziek van het speeldoosje.

Ik pak de halve ogen op. Dingen gaan al stuk, denk ik. Voorzichtig leg ik ze in het doosje terug en bedek ze met de roze wattenbol, waarna ik naar buiten kijk. Ik kan helemaal tot het strand kijken. Bij een van de steigers is een oude roeiboot vastgemeerd.